

آموزش عالی مهارتی؛ پیشران دیپلماسی علمی و تحقق برنامه هفتم پیشرفت

• ارائه‌دهنده: مهرداد احمدی (معاون پژوهشی دانشگاه ملی مهارت)

• تاریخ: ۲۵ خرداد ۱۴۰۵

تکلیف ملی
(برنامه هفتم پیشرفت)
جذب ۳۲۰ هزار
دانشجوی بین‌المللی.

حلقه مفقوده استراتژیک

سهم ناچیز آموزش‌های مهارتی،
حرفه‌ای و کوتاه‌مدت در سبد فعلی
جذب دانشجویان خارجی.

رویکرد راهبردی

تبدیل متقاضیان منطقه‌ای مهارت
آموزی به شبکه‌ای از نیروی انسانی
همسو.
استفاده از «دیپلماسی مهارتی» به
عنوان اهرم «قدرت نرم» جمهوری
اسلامی ایران در کشورهای
همسایه و خاورمیانه.

معرفی دانشگاه ملی مهارت

۱۲۰ رشته تحصیلی در مقاطع کاردانی و کارشناسی

۱۷۰

مرکز آموزشی فعال در سراسر کشور.

۱۲۱

حضور استراتژیک در ۱۲۱ شهر (پوشش جامع از کلان شهرها تا نقاط مرزی و راهبردی).

۲۰,۰۰۰

شبکه انسانی متخصص شامل ۲۰ هزار مدرس مدعو، با پیوند مستقیم به بطن صنعت و بازار کار واقعی.

اثبات عملی کارآمدی دانشگاه ملی مهارت

**عبور از مرز ۱۰۰۰
دانش آموخته غیرایرانی**

(مقیم و غیرمقیم)
با تمرکز بر مهارت‌های
فنی و حرفه‌ای.

**مدل جذب مستقیم
و بی واسطه**

قطع وابستگی به کارگزاران
سنتی و شبکه‌های
واسطه‌گری تجاری.

دیپلماسی مرزی

فعال‌سازی ظرفیت استان‌های
مرزی برای آموزش و
توانمندسازی جوانان
کشورهای همسایه.

چالش‌ها

**چالش‌های عمومی
دانشگاه‌های ایرانی**

**چالش‌های اختصاصی
دانشگاه ملی مهارت**

چالش راهبردی ۱: سد زبانی و رقابت بی‌رحمانه منطقه‌ای

پیامد عملیاتی: طولانی شدن فرایند سازگاری (حداقل یک سال آموزش زبان) و افت کیفیت یادگیری مهارت‌های فنی در سطح عملی. این امر باعث می‌شود رقبا به سرعت سهم بازار ایران را ببلعند.

چالش راهبردی ۲: تصلب ساختار دروس عمومی

فرسایش تحصیلی

این رویه موجب از بین رفتن انگیزه تحصیلی و دور شدن از هدف اصلی یعنی کسب تخصص فنی می‌شود.

عدم تناسب کارکردی

دروس عمومی که برای دانشجوی ایرانی طراحی شده‌اند، با نیازهای دانشجوی بین‌المللی همخوانی ندارند.

چالش راهبردی ۳: فقدان مزیت رقابتی در طول دوره تحصیل

پیامد استراتژیک: افزایش تصاعدی هزینه‌های اقامت و تحصیل، و کاهش شدید جذابیت مقصد ایران برای جوانان جویای مهارتی که می‌خواهند با کمترین تأخیر (Time-to-Market) وارد بازار کار شوند.

چالش راهبردی ۴: موانع کنسولی و زیست دانشجویی

هزارتوی بروکراسی

فرایندهای به شدت پیچیده، چندانگانه و زمان بر برای صدور روادید و اقامت دانشجویی.

تنگناهای مالی

محدودیت‌های شدید مالی و بانکی در داخل کشور برای دانشجویان غیرایرانی (نظیر چالش در افتتاح حساب و انتقال ارز).

پراکندگی متولیان

فقدان زیرساخت‌های یکپارچه حمایتی در سطح ملی و وجود رقابت‌های موازی میان دستگاه‌های مسئول.

چالش راهبردی ۵: غیبت در لیست‌های رسمی اعزام

وضعیت موجود:

عدم حضور دانشگاه ملی مهارت و مراکز مراکز مهارتی ایران در لیست‌های معتبر و بورسیه‌های اعزام دانشجو در کشورهای هدف (به‌ویژه کشور راهبردی عراق).

پیامد عملیاتی:

محرومیت قطعی از سیل متقاضیانی که نیازمند تأییدیه مدارک خود برای استخدام و اشتغال دولتی در کشورهای متبوعشان هستند.

نیاز به جراحی ساختاری، نه مسکن‌های موقت

واقعیت میدانی

تداوم روند فعلی و قوانین فعلی، دستیابی به هدف ملی ۳۲۰ هزار دانشجو را کاملاً غیرممکن می‌سازد. عبور از این موانع فراتر از اختیارات یک دانشگاه به تنهایی است.

الزام استراتژیک

ما نیازمند «سیاست‌گذاری متهورانه» و هم‌افزایی فرادستگاهی هستیم. وزرای محترم خارجه، علوم و بهداشت باید در یک مکانیزم یکپارچه هم‌دنده شوند.

پیشنهاد سیاستی ۱: آموزش دوزبانه و فعال سازی دیپلماسی مهارت

ابتکار را هبردی:

صدور مجوز رسمی برای ارائه آموزش‌های مهارتی
منتخب به زبان‌های بین‌المللی (انگلیسی و عربی)،
با اولویت استقرار شبکه استقرار در مناطق آزاد و
استان‌های مرزی.

دستاورد راہبردی:

تحقق عملی «دیپلماسی مهارت»؛ تبدیل مزیت
قطعی فنی و مهندسی ایران به ابزار قدرتمند
نفوذ و شبکه‌سازی در کشورهای همسایه و
همسو.

پیشنهاد سیاستی ۲: جایگزینی دروس عمومی با بسته «ایران شناسی»

بسته جایگزین:

تدوین و استقرار یک بسته جامع، جذاب و هدفمند «ایران شناسی» با رویکرد بین المللی (آشنایی با تاریخ، هنر، تمدن، و دستاوردهای علمی جمهوری اسلامی ایران).

دستآورد راهبردی:

انتقال نرم و اثربخش پیام

ابتکار راهبردی:

حذف الزام گذراندن دروس عمومی رایج داخلی برای متقاضیان بین المللی.

ارزش افزوده زمان

راهکار ابتکاری:

بازطراحی ساختار برنامه درسی مقطع کارشناسی
بین‌الملل و کاهش طول دوره از 4 سال به 3 سال (از
طریق حذف دروس غیرضروری).

دست‌آورد راهبردی:

ایجاد یک مزیت رقابتی بی‌نظیر و فوری در خاورمیانه
برای جذب سریع متقاضیانی که نیازمند ورود سریع به
چرخه اقتصاد هستند.

گذار استراتژیک: پارادایم فعلی در برابر پارادایم مطلوب

پارادایم مطلوب	پارادایم فعلی	
شخصی سازی شده و مهارت محور	یکسان با دانشجوی بومی	ساختار آموزش
دوزبانه (فارسی + بین المللی)	انحصار زبان فارسی	زبان آموزش
بسته جامع و جذاب ایران شناسی	دروس عمومی پراکنده	محتوای فرهنگی
هم افزایی فرادستگاهی (کنسولی-آموزشی)	رقابت مخرب دستگاهی و بروکراسی	زیرساخت حمایتی
۳ سال (ورود سریع به بازار)	۴ الی ۵ سال	طول دوره

“**نگاه راهبردی:** رویکرد ما به جذب ۳۲۰ هزار دانشجو نباید صرفاً تأمین مالی مؤسسات آموزش عالی باشد.
هدف نهایی: هر دانشجوی بین‌المللی مهارتی، نه تنها یک تکنسین ماهر برای توسعه اقتصاد منطقه، بلکه «سفیر فرهنگی وفادار» برای جمهوری اسلامی ایران در دهه‌های آینده خواهد بود.”

